

Oponentský posudek diplomové práce Patrika Vavřiny **Československo a středoevropský design 30. let**

Autor si vzal nemalé sousto: nastítnit na základě pojmů, jako je technická kvalita, funkčnost a modernost proměny designu v Československu se zvláštním zřetelem k Německu ve 30. letech. Směřuje od technologii ke konstrukci a k designu. Design chápe jako výsledek technických a konstrukčních možností. Design je v diplomové práci výrazně spjat s průmyslem. V jednotlivých kapitolách s autor všímá konkrétních koncepcí, které určovaly design: např. koncepce aerodynamiky či skladebnosti (nábytek).

Vavřina zdůraznil vedle designu osvětloval také principy osvětlení velkoměsta a světelnou reklamu. Zde by bylo možné upozornit na katalog výstavy Ejhle světlo (ed. Jiří Zemánek), který se zajímavě věnuje i osvětlení městského prostředí.

Pozitivně lze hodnotit rozvinutí otázek designu v případě automobilismu na svět dětí (hračky) (48), což by bylo možné i rozvinout. Je svět dětí jen miniaturizovaným světem (designu) dospělých? Podobně podnětné jsou nepřiliš rozsáhlé, ale domnívám se cenné exkurzy jako Automobil a umění (48) nebo Aviatika a umění (78), sledující motiv automobilismu a aviatiky jako ikonografické téma v dobovém vizuálním umění. Tyto kapitoly poněkud odlehčují někdy až materiálově přesycené kapitoly konkrétních úseků designu.

Jednotlivé kapitoly věnující se vývoji designu a jejím vrcholným realizacím prokazují autorův velký zápal, značné praktické a zejména technické znalosti z historie designu, ale i dobrý přehled diplomanta. V jistém kontrastu k materiálově bohatě rozvinutým kapitolám např. o automobilismu či letectví jsou pak některé termíny „východiska“, například konstruktivismus či modernost. Ačkoli jde o metodologicky zásadní a z hlediska uchopení práce o klíčové pojmy, je jim věnována malá pozornost (modernost) a jsou vysvětleny tak stručně, že místy postrádají výpovědní hodnotu. Přitom jde o pojmy skutečně klíčové (např. standard). Naopak v kapitole moderní materiály si autor správně uvědomil význam proměny materiálů pro nový design a věnoval jim též náležité místo. (22n)

Diplomant má určité problémy s čistotou jazyka i stavbou věty. Nevyvaroval se některých zkratů: byla u funkcionalistů skutečně výrazným momentem kritika kapitalistického tržního hospodářství? (15)

Vavřina vysoko oceňuje československý design 30. let, kdy se, jak píše, funkcionalismus stal stylem mladší generace střední vrstvy. Přes zřetelné náběhy k výlučně historickému příběhu dějin designu 30. let je Vavřinova práce dokladem nejen schopnosti orientovat se v rozsáhlé množině projevů, a to nejen v ČSR, ale i v Evropě, ale současně ukázat, že československý design byl schopen velmi rychle reagovat na zahraniční novinky a přetvářet je do podoby vyhovující lokálnímu prostředí.

Vzhledem k výše řečenému doporučuji diplomovou práci Patrika Vavřiny k obhajobě.

V Praze 12.5. 2009

Prof. Vojtěch Lahoda